

مبانی شمعیت رنگرزی سنتی فرش دستباف (کارگاه هنر ۱)

نگارش:

رضا حیدری سخکب

الهام میرکمالی

انتشارات یسپرون

۱۶۲

سرشناسه	: حیدری شکیب، رضا، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی شناخت و رنگرزی سنتی فرش دستیاف (کارگاه هنر ۱) / نگارش رضا حیدری شکیب، الهام میرکمالی
مشخصات نشر	: تهران: بسترון، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۹۲ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۱۹-۵۴-۱
وضعیت فهرست‌یابی	: فیا
موضوع	: رنگ و رنگرزی -- ایران
موضوع	: قالی و قالی‌بافی -- ایران
شناخت افزوده	: میرکمالی، الهام، ۱۳۶۱-
رده‌بندی کنگره	: ۱۲ م۲ ح/ ۹۱۰ TP۹۱۰
رده‌بندی دیویی	: ۶۶۷/۵۸۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۲۸۹

نام کتاب: مبانی شناخت و رنگرزی سنتی فرش دستیاف (کارگاه هنر ۱)

نام مؤلف: رضا حیدری شکیب و الهام میرکمالی

ناشر: نشر بسترون

صفحه آرا: نرگس ریاحی

طراح جلد: الهام میرکمالی

تاریخ نشر: ۱۳۹۳

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۵۰۰ تومان

ISBN: 978 - 964- 7819- 54- 1

شابک، ۹۷۸-۹۶۴-۷۸۱۹-۵۴-۱

نشانی: تهران خیابان لبافی نژاد، بین خیابان فخررازی و خیابان دانشگاه، پلاک ۱۸۶.

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۱۵۰۰۲

فهرست مطالب

۷	سر آغاز
۹	فصل اول: کلیاتی پیرامون فرش دستباف
۹	هدف های رفتاری فنصل اول:
۲۵	فصل دوم: رنگ و رنگگری
۲۵	هدف های رفتاری فنصل دوم:
۲۷	رنگ
۳۴	رنگگری
۳۶	پیشینه رنگگری
۳۹	تعریف رنگگری
۴۰	رنگ های مصرفی در رنگرزی فرش دستباف
۴۰	رنگ های شیمیائی
۴۱	رنگ های آنیلی
۴۲	رنگ های کرمی ترکیبی
۴۳	رنگ های طبیعی
۴۷	مقایسه رنگ های طبیعی و رنگ های شیمیائی
۵۱	فصل سوم: تعدادی از مهم ترین گیاهان رنگزا
۵۱	هدف های رفتاری فصل سوم:
۵۴	گیاهان رنگدار
۵۵	بلوط
۵۷	روناس
۵۸	زعفران
۵۸	چغندر قند
۵۹	انگور (برگ مو)

۶۰	انار
۶۱	ذرت
۶۱	وسمه (رنگ کرمانی)
۶۲	مازو
۶۲	گلرنگ
۶۲	شماق
۶۳	گندل
۶۳	بَقَم
۶۴	اسپرک
۶۴	نیل
۶۵	هلیله
۶۵	اسامی مُصطَلَح رنگ‌های مورد استفاده در این کتاب
۶۷	فصل چهارم: عملیات آزمایشگاهی و کارگاه
۶۷	هدف‌های رفتاری فصل چهارم:
۶۹	عملیات آزمایشگاهی
۷۰	جمع‌آوری و خشک کردن گیاه
۷۰	خیس دادن کلاف پشمی
۷۱	شستشوی الیاف پشم
۷۱	دندانه دادن کالا
۷۱	روش باتو کروم Botto chrom
۷۲	روش مِتا کروم Meta Chorom
۷۲	روش آفتر کروم
۷۲	دندانه دادن
۷۲	نمک فلزات
۷۳	دندانه‌های دیگر

تهیه حمام رنگرزی ۷۵

تنظیم pH حمام رنگرزی ۷۵

مطالعه موردی ۸۳

جمع بندی نهایی ۸۷

منابع و آخذ ۸۸

منابع رسمی ۸۹

www.ketab.ir

سرآغاز

فرش دستباف، به عنوان سرفرازترین و محترم‌ترین هنر صناعی و کاربردی‌ترین هنر در جهان شناخته شده است. فرش دستباف یکی از پر نقش‌ترین هنرهای موجود در بین دیگر آثار هنری است. هنرمند ایرانی فرش با سعی دارد، اندیشه‌ها و تفکرات خود را هر چه بهتر عرضه کند. رنگ در فرش، دارای جایگاه و اهمیت خاصی است و باعث جلوه طرح و نگاره و مهارت در بافندگی و همه تخصص‌هایی می‌شود که در تولید یک تخته قالی زیبا به کار گرفته شده است. همچنین رنگ‌رزی قالی در مورد عاملی در تمایز و تشخیص قالی هر منطقه و مراکز قالی است. رنگ‌رزی الیاف با رنگ‌های طبیعی منشاء گیاهی، پس مانده گیاهی، معدنی و یا حیوانی دارند. امروزه بازارهای جهانی فرش دستباف، علاقه‌مند به رنگ‌های گیاهی است، از جمله دلایل آن، جاذبه رنگ‌های طبیعی در سایر رنگ‌های مصنوعی است. دلیل دوم، سالم بودن رنگ‌های طبیعی در زمان مصرف است و دلیل سوم جنبه اجتماعی و فرهنگی آن است که ایجاد اشتغال در داخل کشور نموده و هنر فرهنگ ایرانی را با صدور فرش دستباف، صادر می‌نماید. رنگ به کار رفته در هنر ایرانی در پیوند با طبیعت و جهان، بر جلوه پیرامون، هزاران معنی و نقش می‌آفریند. نمونه‌ای از این نقش و نگاره‌ها، فرش‌های نفیس و چشم‌نوازی است که به کمک این رنگ، حیاتی پویا یافته است. شیوه رنگ‌رزی باعث شده است تا اشیاء هنری مانند فرش،

بی بدیل آفریده شوند و تمدنی کهن را پر بار سازند. علت معروفیت و مرغوبیت فرش ایران، زیبایی و دوام رنگ‌ها و رنگرزی خاص آن‌ها بوده است. بنابراین یکی از مسائل هنر و صنعت فرش، رنگ و رنگرزی طبیعی آن است. از این روی، به منظور حفظ جایگاه فرش دستباف ایران، ضرورت دارد هم زمان با در نظر گرفتن کلیه جنبه‌های فنی و هنری به رنگرزی و شیوه رنگرزی سنتی آن توجه خاص مبذول گردد. این کتاب می‌تواند برای آموزش و یادگیری هنرمندان رشته کارشناسی و کاردانی فرش دستباف در دانشگاه‌ها بسیار مفید و کاربردی باشد.

سر بلند باشید

حیدری - میرکمالی